

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2490/2020
24.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Тања Цветановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Ана Игић, адвокат из ..., ради измене одлуке о поверавању детета и одржавању личних односа и по противтужби противтужиље малолетне ВВ из ..., коју заступа законски заступник-мајка ББ из ..., а чији је пуномоћник Ана Игић, адвокат из ..., против тужиоца АА из села ..., ради измене одлуке о издржавању и одржавању личних односа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 7/2020 од 16.01.2020. године, у седници одржаној дана 24.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене ББ из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 7/2020 од 16.01.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П2 706/2018 од 20.06.2019. године, ставом првим изреке одлучено је да се лични однос између малолетне ВВ из ... са другим родитељем-оцем АА из ..., одвија на следећи начин: сваког другог викенда од петка у 16 часова до недеље у 18 часова, када мајка ради у првој смени, потом 10 дана за време годишњег одмора у континуитету, с тим што отац 7 дана раније мора да најави када ће користити тих 10 дана, сваки други дететов рођендан, дан рођендана оца, дан крсне славе оца, потом наизменично један празник код родитеља, а следећи код другог и то сваки велики верски и државни празник (Нова година, Божић, Сретење, Ускрс, 1. Мај), а након поласка детета у школу и половине свих школских распуста. Ставом другим изреке обавезан је тужилац-противтужени да на име свог доприноса за издржавање малолетне ВВ из ... месечно плаћа 8.000,00 динара до 5-ог у месецу, за текући месец, почев од дана подношења тужбе 13.06.2018. године па убудуће, док за то постоје законски разлози, а на рачун законског заступника мајке ББ из ..., с тим да неисплаћене, а доспеле обавезе издржавања за период од дана подношења тужбе до дана пријема пресуде, исплати одједном у року од 15 дана по пријему пресуде, док се тужбени захтев на име издржања у износу од још 2.000,00 динара, одбија као неоснован. Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Допунском пресудом истог суда П2 706/2018 од 27.09.2019. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца према туженој, па је уређен лични однос између малолетне ВВ из ..., коју заступа законски заступник мајка ББ из ... са другим родитељем оцем, АА из ..., који је утврђен пресудом Основног суда у Нишу П2 706/18 од 20.06.2019. године, те је у толико измењена правноснажна и извршна пресуда Вишег суда у Нишу П2 22/15 од 03.12.2015. године, у ставу три изреке пресуде.

Апелациони суд у Нишу, је пресудом Гж2 7/2020 од 16.01.2020. године, одбио као неосноване, жалбе тужене и потврдио пресуду Основног суда у Нишу П2 706/2018 од 20.06.2019. године у ставу првом, одбијајућем делу става другог и у ставу трећем изреке и допунску пресуду истог суда П2 706/2018 од 27.09.2019. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 87/2018) у вези одредбе члана 202. Породичног закона и утврдио да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по служеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, очинство тужиоца, као биолошког оца малолетне ВВ рођене ... године од мајке ББ из ..., утврђено је правноснажном пресудом Вишег суда у Нишу П2 22/15 од 03.12.2015. године, којом је одлучено да ће родитељско право над малолетном ВВ, самостално вршити мајка ББ из ..., а да се одржавање личних односа малолетне ВВ и АА одвијају недељом од 12 до 17 часова у кући оца, а у присуству мајке, док малолетна ВВ не напуни годину и по дана, један радни дан у термину и на начин на који се родитељи договоре, други дан првог рођендана са оцем и његовом породицом у термину који важи за недељу. Након спроведеног стручног поступка процене оба родитеља и њихових родитељских капацитета као и процене стамбених и породичних прилика, Центар за социјални рад у Нишу је дао мишљење да отац поседује родитељске капацитете и могућности да препозна и задовољи потребе своје малолетне ћерке. У својим претходним поступцима је показао јаку жељу да се брине о свом детету, да буде део његовог живота и доприноси њеном одрастању, кроз ангажовање у васпитању и финансијски. Актуелно, ВВ самостално одлази код оца, а код њега је ноћила неколико пута. Отац је укључен у образовни и здравствени сегмент живота детета и редовно даје издржавање. Родитељи детета имају комуникацију путем телефона, ради договора о детету и њеним потребама. Малолетна ВВ је успоставила емотивни однос и однос поверења са оба родитеља који су укључени у њено одрастање и васпитање, заједно са својим породицама порекла, обоје поседују родитељске капацитете и у могућности су да препознају и задовоље њене потребе, а имају стамбене и материјалне услове за то. Дете је у узрасту које је погодно за осамостаљивање у односу на примарног одгојитеља (у овом случају мајка), па је орган старатељства предложио модел виђања детета са родитељем коме вршење родитељског права буде поверено тако да сваки други викенд од петка у 16 часова, до недеље у 18 часова, сваку среду (или други радни дан у

недељи) од 16 до 20 часова, 10 дана у континуитету у време годишњих одмора родитеља, сваки други дететов рођендан, дан рођендана родитеља, дан крсне славе родитеља, наизменично (један празник код једног родитеља, следећи код другог), сваки велики верски и државни празник Нова година, Божић, Сретење, Ускрс, 1. Мај, а након поласка у школу и половине својих распуста, дете проводи са родитељем коме не буде поверено. Парничне странке су прихватиле предлог органа старатељства и постигле сагласност да се одржавање личних односа одвија према моделу који је тај орган предложио, уз одређене корекције ради прилагођавања објективним околностима родитеља. Тужилац је по струци електромеханичар, власник вулканизерске радње, не поседује непокретну имовину, а живи приватно тако што на име закупнине стана плаћа 120 евра месечно и 6.000,00 динара на име комуналних трошкова. Није засновао нову брачну заједницу и нема обавезу издржавања других лица. Тужена је запослена у предузећу „...“ у ..., где остварује зараду од око 37.000,00 динара месечно, а са малолетном ВВ живи у кући своје мајке, па не плаћа станарину. Нема имовину, нити законске обавезе издржавања других лица. Малолетна ВВ је на узрасту од ... године, похађа вртић, а њене месечне потребе износе 16.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно је нижестепеним пресудама примењено материјално право уређењем личних односа малолетне ВВ са оцем АА на начин предложен од стране надлежног Центра за социјални рад и одбијен захтев на име издржавања за износ од још 2.000,00 динара месечно, а преко признатог износа од 8.000,00 динара месечно, почев од дана подношења тужбе, којим ће отац доприносити издржавању малолетне ВВ.

Одредбом члана 61. став 1. и 2. Породичног закона прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, а то право може бити ограничено само судском одлуком, када је то у најбољем интересу детета.

Према члану 67. Породичног закона, родитељско право је изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета.

Родитељ који не врши родитељско право има право, између осталог, да са дететом одржава личне односе, сходно одредби члана 78. став 3. Породичног закона што је у складу са одредбом члана 9. став 3. Конвенције Уједињених нација о правима детета („Службени лист СФРЈ“-Међународни уговор број 15/90 и „Службени лист СРЈ“-Међународни уговор број 4/96 и 2/97).

Начин одржавања личних односа између родитеља са којим дете не живи и детета, мора да се прилагоди конкретним условима тако да родитељ код кога дете не живи може да прати развој детета и у одговарајућој мери доприноси том развоју, а да при том начин одржавања тих односа буде у складу са најбољим интересом детета, сходно одредби члана 6. став 1. и члана 266. став 1. Породичног закона.

Кријутеријуми одређивања издржавања прописани су одредбом члана 160. став 1. и 2. Породичног закона, тако што се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребне повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање

издржавања. У смислу става 3. те одредбе Закона, могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Наводима ревизије тужене о томе да је она више пута тражила заштиту од органа унутрашњих послова због насилног понашања тужиоца, који је при том и неодговорна особа пошто није долазио да узме дете у заказано време, нити је враћао дете, када је то договорено, не доводи се у сумњу правилност одлуке нижестепених судова о начину одржавања личних односа малолетног детета са оцем. У поступку је утврђено да отац поседује родитељске капацитете и могућности да препозна и задовољи потребе своје малолетне ћерке са којом је успоставио емотивни однос и однос поверења. Укључен је у њено одрастање и васпитање и има стамбене и материјалне услове да задовољи њене потребе, па је тако малолетна ВВ самостално одлазила код оца и преноћила код њега неколико пута. По мишљењу Врховног касационог суда, усвојени модел ће омогућити развијање блиског и емотивног односа ћерке и оца, несумњиво потребног за правилан психо-физички развој детета, што је у његовом најбољем интересу.

Неосновани су наводи ревизије тужене о погрешној примени материјалног права при одлучивању о износу којим је тужилац обавезан да доприноси издржавању малолетне ВВ. Супротно тим наводима ревизије тужене, у поступку је утврђено да месечне потребе малолетне ВВ износе 16.000,00 динара, имајући у виду њен узраст и процењене потребе на име исхране, одеће, обуће и хигијене, те набавке лекова због хроничног бронхитиса. Пошто су оба родитеља младе и здраве особе које не поседују приходе од имовине и немају других обавеза законског издржавања, запослени су и остварују редовне месечне приходе, правилан је закључак нижестепених судова да оба родитеља треба подједнако да учествују у издржавању малолетног детета, имајући у виду да, у овом случају, не постоји битна разлика у животном стандарду родитеља, у смислу одредбе члана 162. став 3. Породичног закона.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци ове пресуде донео у смислу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић